

Proje/Sipariş/İş Emri Bazında Maliyet Analizi

Proje/Sipariş/İş Emri Bazında Maliyet Analizi ile ilgili ayrıntılı bilgiye bu dokümandan ulaşabilirsiniz.

Amaç ve Fayda

Mamul maliyetleri direkt hammadde (Direkt ilk madde ve ambalaj), direkt işçilik ve genel üretim giderlerinden oluşur. Proje/Sipariş/İş Emri (PSI) bazında ve maliyet analizi kapsamında; proje, sipariş veya iş emri bazında maliyetlerin, yeni geliştirilen yaklaşım metoduyla mevcut maliyet değerleri üzerinden izlenmesi sağlandı. PSI bazında maliyet analizinin, müşterilerin ihtiyacı olan maliyet bilgilerinin, proje, sipariş veya iş emri bazında da temin edilmesi konusunda önemli bir araç olması hedeflendi.

PSI bazında maliyet analizi; mevcut maliyet muhasebesi sisteminin bir parçası olarak, tüm maliyet merkezlerini kapsayacak şekilde proje, sipariş veya iş emri maliyetlerinin tespit edilmesine, karlılık hesaplamalarının daha doğru yapılmasına ve ileriye dönük stratejik kararların daha güvenli alınmasına yardımcı olur. Burada müşterilerin hassasiyetleri göz önünde bulundurularak, mümkün olduğu kadar hızlı çalışan bir yapı tasarlandı. Netsis kullanıcıları, oluşturdukları analizleri dışarı veri aktarımı ile Excel Entegrasyonu veya e-Posta yoluyla birbirleri ile paylaşma imkanına da sahip olurlar.

Uygulama

Proje, sipariş ve iş emri (PSI) bazında maliyet analizi, mevcut maliyet oluşturma ve detaylı maliyet analizi sonucu oluşan değerler üzerinden yeni bir yaklaşım yöntemiyle sağlandı. PSI bazında maliyet analizi sonucu yarı mamul ve mamul maliyetleri izlenip sarf detayları da bu perspektifte incelenebilir.

Netsis Maliyet Muhasebesi'nde mamul maliyetleri; hammadde, işçilik, amortisman, enerji, yarı mamul gibi detaylar bazında hesaplanır. PSI analizinde ise, detaylı maliyet oluşturma sonucu oluşan bu bilgiler kullanılarak aşağıda yer alan yaklaşım metodu ile proje, sipariş veya iş emrinin maliyetleri tespit edilmeye çalışılır.

Analiz çalışmasında öncelikle PSI için verilen aralıktaki mamul grupları tespit edilip bunlar için kullanılan hammadde, mamul veya yarı mamullerin birbirlerine olan sarfları tespit edilip, bunların PSI bazında bakiye bilgilerine ulaşılır. Yaklaşım metodu da, tespit edilen bu bakiyeler üzerinden çalışır. Bu yaklaşım metodunda ön koşul, kısıt olarak verilen PSI bazındaki mamullerin satış miktarlarının olmasıdır. Eğer satış miktarı yoksa, yaklaşım metodu PSI bazında hammadde maliyetleri ile detaylı maliyetten gelecek ortalama maliyet değerleri birbirini karşılayacağı için sıfır olarak hesaplanır.

Sonuç olarak rapor incelendiğinde, maliyet kalemi bazında bakiye ve satış miktarları ele alınarak proje, iş emri veya sipariş bazında oluşan hammadde, işçilik, enerji, amortisman, yardımcı servis gider ve yedek parça gider maliyet değerlerinin ne olduğu gibi soruların cevabı alınır.

Kısıtlar

Kısıtlar sekmesinde kısıt kodu aralığı ve eski yıl şirket kayıtlarının analiz kapsamına ait seçimleri yapılır. "Çalıştır" butonu ile analiz yeniden çalıştırılır. Daha önce oluşturulan rapor varsa, "Mevcut Rapor" butonu ile izlenir. "Görüntüle" butonu ile mevcut maliyet analiz dosya içeriği incelenir. Kısıtlar sekmesinde yapılan seçimler, kullanıcı bazında saklanır. Böylece; sonraki kullanımlarda, daha önce yapılan seçimler, sistem tarafından

kullanıcıya sunulur.

Rapor

Raporun hazırlanma sürecindeki adımlar, işleyişin hangi aşamada olduğu ve ne kadar sürede tamamlandığına dair bilgiler, yardımcı ekran aracılığı ile takip edilir.

PSI Maliyet Analizi			
Durum 100,00 %			
Konu	Açıklama	Durumu	Süresi
✓ PSI Maliyet Analizi	Hazırlık işlemleri yapılıyor...	Tamamlandı	00:00:00:294
✓ Proje Bilgileri	Proje bilgileri hazırlanıyor...	Tamamlandı	00:00:00:061
✓ Bakiye	Proje bakiye durumu oluşturul...	Tamamlandı	00:00:00:011
✓ Mamul Grup Bilgileri	Mamul grup bilgileri hazırlanıyor...	Tamamlandı	00:00:00:014
✓ Mamul Grup Bağlantıları	Mamul grup bilgileri düzenleni...	Tamamlandı	00:00:00:013
✓ Mamul Grup Maliyetleri	Mamul grup maliyetleri hesaplan...	Tamamlandı	00:00:00:013
✓ Proje Maliyetleri	Proje maliyetleri hesaplanıyor...	Tamamlandı	00:00:00:023

Rapor ekranında öncelikle genel hatları ile PSI bilgileri yer alır. Sütun bölümünde görüntülenen ikonlar yardımı ile ilgili sütun üzerinde sıralama yapılabilir. Sağ bölümde yer alan Microsoft Excel dışarı veri aktarım grafik ikonu ile, bulunduğu satır itibarıyla bağlı olduğu bölüm için aktarım yapılması sağlanır.

PSI Bazında Maliyet Analizi						
Rapor						
Geri Aktarım Seçenekleri Yazdır						
	SİPARİŞ NO	AÇIKLAMA	CARİ KODU	CARİ İSİM	SİPARİŞ TARİHİ	SİPARİŞ TESLİM TARİHİ
Detay	PSI0000000000001		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020
Detay	PSI0000000000002		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020

Detay bölümünde ise, siparişin alt maliyet analiz bilgileri bulunur.

PSI Bazında Maliyet Analizi						
Rapor						
Geri Aktarım Seçenekleri Yazdır						
	SİPARİŞ NO	AÇIKLAMA	CARİ KODU	CARİ İSİM	SİPARİŞ TARİHİ	SİPARİŞ TESLİM TARİHİ
Detay	PSI0000000000001		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020
	DETAYLAR					
	SİPARİŞ BAZINDA HAMMADE SARF ÖZETİ					
	SİPARİŞ BAZINDA MALİYET ÖZETİ					
Detay	PSI0000000000002		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020
	DETAYLAR					
	SİPARİŞ BAZINDA HAMMADE SARF ÖZETİ					
	SİPARİŞ BAZINDA MALİYET ÖZETİ					

PSI detayında hammadde sarf özeti ve maliyet özeti başlıkları yer alır. Hammadde sarf özeti; mamul grupların PSI bazında giriş, çıkış, satış miktarları ve bakiye takibinin izlenebileceği bir bölüm olmakla birlikte, istenen mamul gruplarının hammadde sarf detaylarının gözlemlenmesini sağlayan bir bölüm olarak kullanılır.

PSI Bazında Maliyet Analizi						
Rapor						
Geri Aktarım Seçenekleri Yazdır						
	SİPARİŞ NO	AÇIKLAMA	CARİ KODU	CARİ İSİM	SİPARİŞ TARİHİ	SİPARİŞ TESLİM TARİHİ
Detay	PSI0000000000001		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020
	DETAYLAR					
	SİPARİŞ BAZINDA HAMMADE SARF ÖZETİ					
	Mali Grup Kodu	Mali Grup İsmi	Giriş Miktarı	Satış Miktarı	Çıkış Miktarı	Bakiye
	YARMAMUL20	YARMAMUL20	0,0000	0,0000	2,0000	-2,0000
	Mamul Grubu için Eklenenecek İlk Madde Malzeme Tutarı :					30,0000
	Mamul Grubu için Eklenenecek veya Çıkarılacak Ambalaj Tutarı bulunmamaktadır.					0,0000
	MAMUL11	MAMUL11	2,0000	2,0000	2,0000	0,0000
	Mamul Grubu için Eklenenecek veya Çıkarılacak İlk Madde Malzeme Tutarı bulunmamaktadır.					0,0000
	Mamul Grubu için Eklenenecek veya Çıkarılacak Ambalaj Tutarı bulunmamaktadır.					0,0000
	SİPARİŞ BAZINDA MALİYET ÖZETİ					
Detay	PSI0000000000002		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020

PSI bazında maliyet özeti ise, analiz karakterinin genel olarak maliyet türlerine uygun şekilde dağılımı görüntülenir. Bu bölümde PSI bazında tespit edilen maliyetler, mamul grupları detayında izlenebilir.

PSI Bazında Maliyet Analizi

Rapor

Geri

Aktarım Seçenekleri

Yazdır

SİPARİŞ NO	AÇIKLAMA	CARİ KODU	CARİ İŞİM	SİPARİŞ TARİHİ	SİPARİŞ TESLİM TARİHİ	SON DET. MAL. TARİHİ							
PSI0000000000001		001	YAKAMOZ	26.05.2020	20.04.2020	30.04.2020							
DETAYLAR													
SİPARİŞ BAZINDA HAMMADDE SARF ÖZETİ													
SİPARİŞ BAZINDA MALİYET ÖZETİ													
Mali Grup Kodu	Mali Grup İsmi	Satış Mik.	Satış Tut.	İşç. Mal.	Enerji Mal.	Amort. Mal.	Yard. Serv. Mal.	Yed. Parça Mal.	Diğer Gid. 1	Diğer Gid. 2	Diğer Gid. 3	Diğer Gid. 4	Diğer Gid. 5
YARIMAMUL20	YARIMAMUL20	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
MAMUL11	MAMUL11	2,0000	20,000,0000	1,660,0000	240,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Toplam		2,0000	20,000,0000	1,660,0000	240,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Maliyet Türleri								Maliyet Değerleri					
Hammadde Mal.								30,0000					
Ambalaj Mal.								0,0000					
Toplam Maliyet Tutarı				Toplam Satış Tutarı				Toplam Kar		Satış Kar Oranı (%)		Maliyet Kar Oranı (%)	
1.930,0000				20,000,0000				18,070,0000		90,3500		936,2694	

PSI0000000000002

001

YAKAMOZ

26.05.2020

20.04.2020

30.04.2020

Raporun hesaplama detayları, sipariş bazında maliyet analizine yönelik örnek bir senaryo üzerinden anlatılır. Üretim sürecindeki hammadde, yarı mamul ve mamullerin işlem akışı aşağıdaki gibidir:

MAMUL11.....	MAMUL11.....
0010....	YARIMAMUL20.....
0001....	YARIMAMUL1.....
0001....	YARIMAMUL2.....
0001....	OP_BOYAMA.....
0002....	YARIMAMUL3.....
0001....	HAMMADDE1.....
0002....	OP_ENJEKSİYON.....
0002....	OP_SERIGRAFI.....
0002....	YARIMAMUL10.....
0001....	HAMMADDE10.....
0002....	OP_KESME.....
0003....	OP_MONTAJ.....
0011....	OP_PAKETLEME.....

Örneğin; PSI000000000001 nolu 2 adet MAMUL11 ve PSI000000000002 nolu 3 adet MAMUL11 müşteri siparişleri girilmiş ve bu siparişlere bağlı üretimler gerçekleştirilerek sipariş adedi kadar satış işlemi gerçekleştirilmiştir. Sırasıyla önce Stok modülünden sonra Maliyet Muhasebesi modülünden maliyetler oluşturulmuştur.

Üretim süresi boyunca oluşan sarf durumu aşağıda özetlenmiştir:

Muhasebe-Maliyet Muhasebesi-Kayıt-Sarf Girişi ekranından

Hammadde Kodu	HAMMADDE1		HAMMADDE1
Mamul Kodu	YARIMAMUL3		YARIMAMUL3
Tarih	04 / 2020		
Sarf Miktarı	10,0000		
Sarf Tutarı	50,0000		
Döv.Sarf Tut.	0,0000		

Hammadde Kodu	Mamul Kodu	Tarih	Sarf Miktarı	Sarf Tutarı
> HAMMADDE1	YARIMAMUL3	30.04.2020	10	50
HAMMADDE10	YARIMAMUL10	30.04.2020	10	100
YARIMAMUL1	YARIMAMUL20	30.04.2020	10	4.350
YARIMAMUL10	YARIMAMUL20	30.04.2020	10	100
YARIMAMUL2	YARIMAMUL1	30.04.2020	10	2.550
YARIMAMUL20	MAMUL11	30.04.2020	5	3.225
YARIMAMUL3	YARIMAMUL2	30.04.2020	10	1.250

Yukarıdaki tabloda yarımamul üretimi için kullanılan hammaddeler ve mamul üretimi için kullanılan yarı mamullerin sarf miktarları yer alır. Analiz süreci çalıştırıldığında sarf, üretim, satış miktarları göz önünde bulundurulurken verilen PSI bazında mamul gruplar incelenip, bakiye durumları tespit edilir.

PSI maliyeti hesaplanırken, öncelikle maliyet muhasebesinde maliyet oluşturma sonrası, ilgili mamule ait hammadde sarf tutarları toplamı, satış miktarlarına göre oranlanır ve diğer gider kalemlerinde de - işçilik, enerji gibi - bu yöntemle maliyet değerleri hesaplanır. Aşağıdaki ekranda görüleceği üzere, HAMMADDE10 için oluşan maliyet fiyatı 10 TL ve HAMMADDE1 için oluşan maliyet fiyatı 5 TL'dir.

Stok Hareket Kayıtları							
MSSQL EZEL18 / 0 Ezme							
Önceki Stok Sonraki Stok Şubeler Dahil							
Stok Kodu HAMMADDE10							
Tarih	Fiş No	Tip	Fiyat		Depo		
26.05.2020		A- Devir	0,0000		0		
Miktar	Açıklama	Plasiyer	Proje Kodu	Maliyet Fiyatı			
0,0000				0,0000			
Tarih	Fiş No	Tip	Fiyat	Giriş Miktarı	Çıkış Miktarı	Bakiye	Maliyet Fiyatı
> 18.04.2020	000000000004646	J	10,0000	50.000,0000	0,0000	50.000,0000	0,0000
19.04.2020	000000000000066	C	10,0000	0,0000	10,0000	49.990,0000	10,0000

Stok Hareket Kayıtları							
MSSQL EZEL18 / 0 Ezme							
Önceki Stok Sonraki Stok Şubeler Dahil							
Stok Kodu HAMMADDE1							
Tarih	Fiş No	Tip	Fiyat		Depo		
26.05.2020		A- Devir	0,0000		0		
Miktar	Açıklama	Plasiyer	Proje Kodu	Maliyet Fiyatı			
0,0000				0,0000			
Tarih	Fiş No	Tip	Fiyat	Giriş Miktarı	Çıkış Miktarı	Bakiye	Maliyet Fiyatı
> 18.04.2020	000000000000467	J	5,0000	100.000,0000	0,0000	100.000,0000	0,0000
19.04.2020	000000000000064	C	5,0000	0,0000	10,0000	99.990,0000	5,0000

Giriş Miktarı	100.000,0000	Çıkış Miktarı	10,0000	Bakiye Miktarı	99.990,0000
Giriş Tutarı	500.000,0000	Çıkış Tutarı	50,0000		

Sipariş bazında satış iktarlarıyla orantılı olarak 15 TL x 2 ve 15 TL x 3 hesaplamaları yapılarak, hammadde maliyetleri 30 TL ve 45 TL olarak bulunur.

PS1 Bazında Maliyet Analizi

Rapor

Geni

Aktarım Seçenekleri

Yazdır

SİPARİŞ NO

001

YAKAMOZ

SİPARİŞ TARİHİ

26.05.2020

SİPARİŞ YERİ

20.04.2020

SON DET. MAL. TARİHİ

30.04.2020

DETAYLAR

SİPARİŞ BAZINDA HAMMADE SARF ÖZETİ

SİPARİŞ BAZINDA MALİYET ÖZETİ

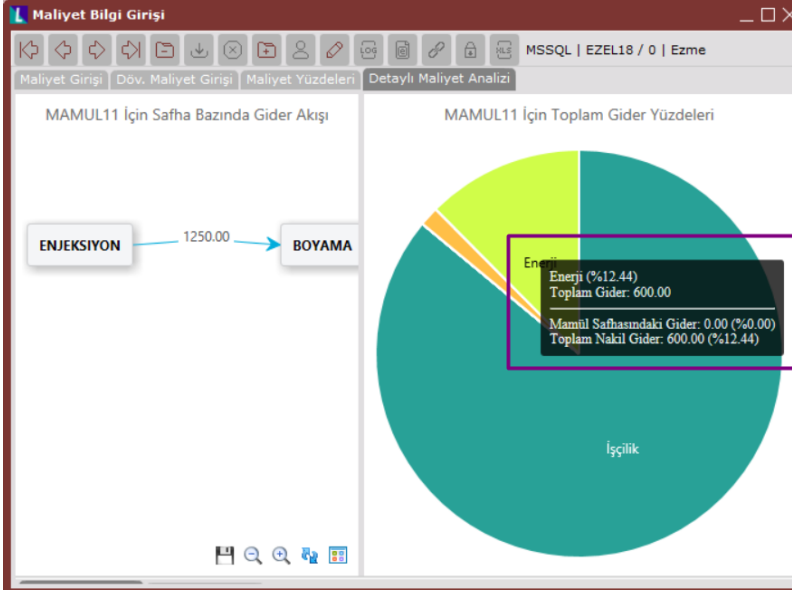
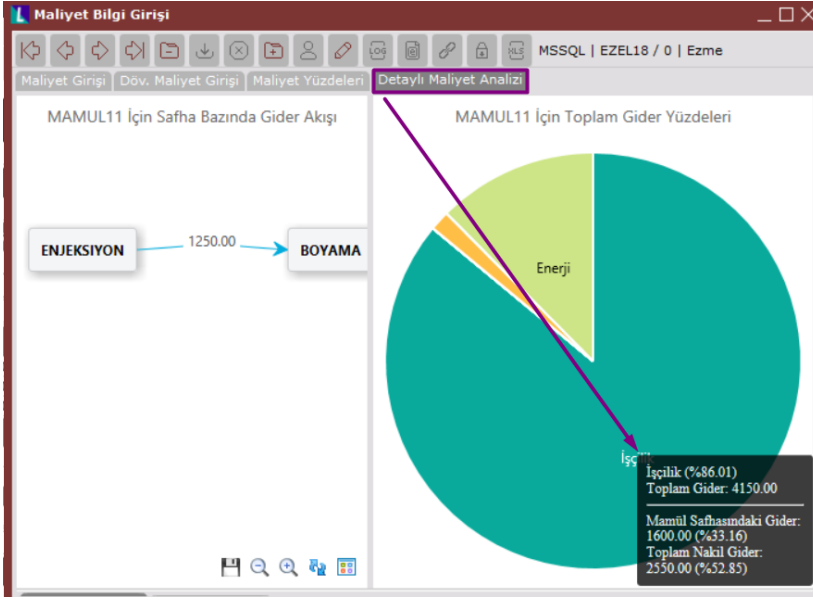
Mali Grup Kodu	Mali Grup İsmi	Satış Mik.	Satış Tut.	İşç. Mal.	Enerji Mal.	Amort. Mal.	Yard. Serv. Mal.	Yed. Parça Mal.	Diğer Gid. 1	Diğer Gid. 2	Diğer Gid. 3	Diğer Gid. 4	Diğer Gid. 5
YARMAMUL20	YARMAMUL20	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
MAMUL11	MAMUL11	2.0000	20.000.0000	1.680.0000	240.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Toplam		2.0000	20.000.0000	1.680.0000	240.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Maliyet Türleri										Maliyet Değerleri			
Hammadde Mal.										30.0000			
Ambalaj Mal.										0.0000			
Toplam Maliyet Tutarı										30.0000			
Toplam Satış Tutarı										20.000.0000			
Toplam Kar										19.970.0000			
Satış Kar Oranı (%)										99,8500			
Maliyet Kar Oranı (%)										936,2694			

SİPARİŞ BAZINDA HAMMADE SARF ÖZETİ

SİPARİŞ BAZINDA MALİYET ÖZETİ

Mali Grup Kodu	Mali Grup İsmi	Satış Mik.	Satış Tut.	İşç. Mal.	Enerji Mal.	Amort. Mal.	Yard. Serv. Mal.	Yed. Parça Mal.	Diğer Gid. 1	Diğer Gid. 2	Diğer Gid. 3	Diğer Gid. 4	Diğer Gid. 5
YARMAMUL20	YARMAMUL20	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
MAMUL11	MAMUL11	3.0000	60.000.0000	2.490.0000	360.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Toplam		3.0000	60.000.0000	2.490.0000	360.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Maliyet Türleri										Maliyet Değerleri			
Hammadde Mal.										45.0000			
Ambalaj Mal.										0.0000			
Toplam Maliyet Tutarı										45.0000			
Toplam Satış Tutarı										60.000.0000			
Toplam Kar										57.105.0000			
Satış Kar Oranı (%)										95,1750			
Maliyet Kar Oranı (%)										1.972,6389			

Daha sonra, Maliyet Bilgi Girişi ekranında MAMUL11 kodu seçimiyle, Detaylı Maliyet Analizi sekmesindeki toplam giderler üzerinden sipariş bazında gider kalemleri hesaplanır.

Sipariş bazında gider hesaplama mantığı: (Toplam Gider/ Toplam Satış Miktarı) x İlgili Satış Miktarı şeklindedir. Aşağıdaki hesaplamalar sonucu bulunan toplam maliyetlerle satış fiyatı karşılaştırılarak karlılığa ulaşılır.

PSI000000000001 nolu sipariş için bu hesaplama yapılacak olunursa:

(Toplam işçilik gideri 4.150 TL /Toplam satış miktarı 2+3 ad.) x 2 ad. = 1.660 TL

(Toplam enerji gideri 600 TL /Toplam satış miktarı 2+3 ad.) x 2 ad. = 240 TL

Toplam Maliyet = Hammadde Maliyeti (30 TL) + Giderler Toplamı (1.660 TL + 240 TL) = 1.930 TL

PSI000000000002 nolu sipariş için bu hesaplama yapılacak olunursa:

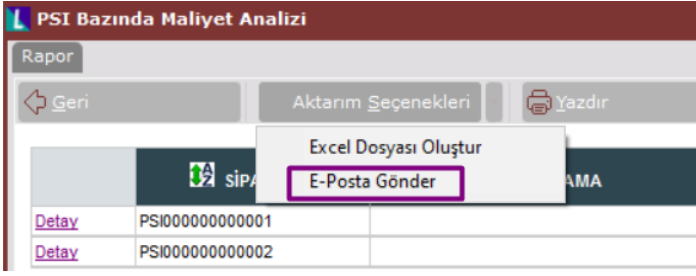
(Toplam işçilik gideri 4.150 TL /Toplam satış miktarı 2+3 ad.) x 3 ad.= 2.490 TL

(Toplam enerji gideri 600 TL /Toplam satış miktarı 2+3 ad.) x 3 ad. = 360 TL

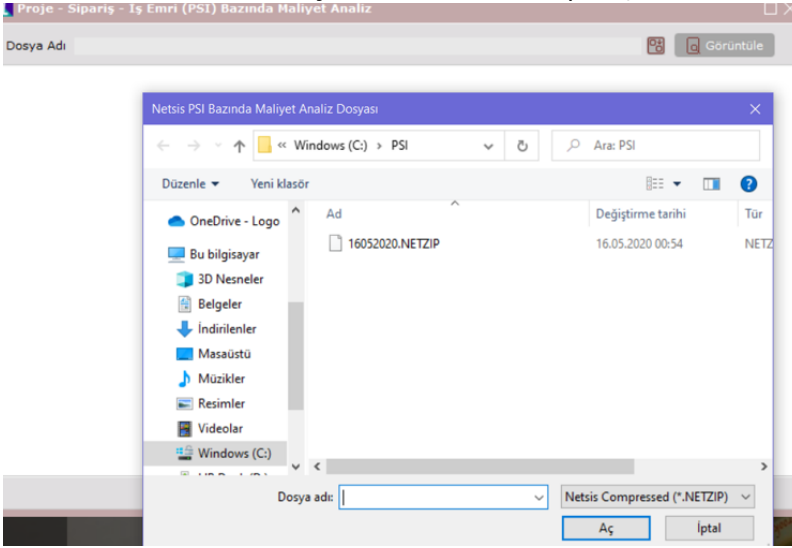
Toplam Maliyet = Hammadde Maliyeti (45 TL) + Giderler Toplamı (2.490 TL + 360 TL) = 2.895 TL

e-Posta Gönderimi-Görüntüleme

PSI bazında maliyet bilgileri, e-Posta yardımı ile Netsis kullanıcıları arasında paylaşılabilir. "e-Posta Gönder" seçeneği ile PSI maliyet analiz bilgileri ek dosya olarak seçilen kullanıcılara iletilir. Ulaşan ek dosya, PSI maliyet analiz bölümünde görüntüleme işlemi ile izlenir.

Dosya boyutu, 10 MB'yi aştığında, sistem tarafından NETZIP uzantısı ile sıkıştırılarak kullanıcılara iletilir. Bu şekilde gelen dosyanın açılması için, aşağıdaki şekilde olduğu gibi Sürükle-Bırak veya Dosya Seçim yöntemleriyle görüntüleme işlemi gerçekleştirilir. 10 MB dosya büyüklüğünü aşmayan maliyet analiz dosyaları, HTML uzantısı ile kullanıcılara iletilir. Bu şekilde alınan ek dosyalar, mevcut bir tarayıcı (Browser) yardımı ile izlenir.

Dosya ekran üzerine bırakıldığında, içeriği sistem tarafından kullanıcıya aşağıdaki şekilde görüntülenir:

Proje - Sipariş - İş Emri (PSI) Bazında Maliyet Analiz						
Dosya Adı: C:\PSI\16052020.NETZIP						
	SİPARİŞ NO	AÇIKLAMA	CARİ KODU	CARİ İSİM	SİPARİŞ TARİHİ	SİPARİŞ TESLİM TARİHİ
Detay	PSI000000000001		001	YAKARÖZ	26.05.2020	20.04.2020
Detay	PSI000000000002		001	YAKARÖZ	26.05.2020	20.04.2020
					SON DET. MAL. TARİHİ	30.04.2020

Dışarı Veri Aktarımı

PSI bazında maliyet özeti aktarımı yapılması için, aşağıdaki şekilde aktarım gerçekleştirilir. PSI analizi; Excel dosyasında sipariş bazında maliyet özeti, mamul grup bakiye ve hammadde sarf özeti bilgileri ile birlikte aktarılır ve istenen detayda incelenir.

PSI Bazında Maliyet Analizi

Rapor

Geri

Aktarım Seçenekleri

Y

Excel Dosyası Oluştur

E-Posta Gönder

Detay	PSI0000000000001	
Detay	PSI0000000000002	

Sipariş No	Cari Kodu	Cari İsim	Sipariş Tarihi	Sipariş Teslim Tarihi	Brüt Toplam	Hammadde Maliyeti	Ambalaj Maliyeti					
PSI0000000000001	001	YAKAMOZ	04/20/2020	04/20/2020	20.000,00	30,00	0,00					
								Mali Grup Kodu	Mali Grup İsmi	Satış Miktarı	İşçilik Maliyeti	Enerji Maliyeti
								YARIMAMUL20	YARIMAMUL20	0,00	0,00	0,00
								MAMUL11	MAMUL11	2,00	1.660,00	240,00
								Genel Toplam			1.660,00	240,00
PSI0000000000002	001	YAKAMOZ	04/20/2020	04/20/2020	60.000,00	45,00	0,00					
								YARIMAMUL20	YARIMAMUL20	0,00	0,00	0,00
								MAMUL11	MAMUL11	3,00	2.490,00	360,00
								Genel Toplam			2.490,00	360,00
					Genel Toplam	80.000,00	75,00	0,00		5,00	8.300,00	1.200,00

Sipariş bazında maliyet özeti

Mamul Grup Bakiye Durumu

Hammadde Sarf Özeti